

Jastrzębska Spółka Kolejowa Sp. z o.o.

JSK-R4

I N S T R U K C J A
postępowania przy przewozie
towarów niebezpiecznych na liniach i bocznicach
kolejowych JSK Sp. z o.o.

Wydanie II

„Regulacja wewnętrzna spełnia wymagania określone w Ustawie z dnia 28 marca 2003r. o transporcie kolejowym (tekst jednolity Dz. U. z 2016 r. poz. 1727 z późn. zmianami) w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa ruchu kolejowego

Jastrzębie-Zdrój 2018 r.

ZARZĄDZENIE NR 2/2018

Dyrektora Jastrzębskiej Spółki Kolejowej Sp. z o.o.

w sprawie wprowadzenia wydania II „Instrukcji postępowania przy przewozie towarów niebezpiecznych na liniach i bocznicach JSK Sp. z o.o., JSK-R4”

§ 1

Na podstawie art. 17 ust 1b, w związku z art. 19 ust. 1, punkt 2 Ustawy z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym (tekst jednolity: Dz.U. z 2016 r. poz. 1727 z późn. zm.) wprowadza się do użytku służbowego w Jastrzębskiej Spółce Kolejowej Sp. z o.o. z siedzibą w Jastrzębiu-Zdroju wydanie II

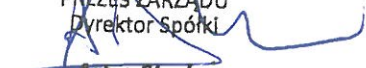
„Instrukcji postępowania przy przewozie towarów niebezpiecznych na liniach i bocznicach JSK Sp. z o.o., JSK-R4”.

§ 2

1. Zarządzenie obowiązuje od dnia 01.02.2018 r.
2. Zarządzenie zostało ogłoszone w sposób zwyczajowo przyjęty w Spółce.
3. Instrukcja podlega opublikowaniu na stronie internetowej Spółki z możliwością wydruku.
4. Zobowiązuje się dyrektorów działów do zapoznania podległych im pracowników z treścią niniejszego Zarządzenia.

§ 3

Traci moc zarządzenie nr 2/2009 Dyrektora Spółki z dnia 01.04.2009 roku w sprawie wprowadzenia „Instrukcji o przewozie przesyłek z materiałami niebezpiecznymi” JSK-R4.

Dyrektor Spółki
Jastrzębska Spółka Kolejowa Sp. z o.o.
PREZES ZARZĄDU
Dyrektor Spółki

Artur Stroka

Wszelkie prawa zastrzeżone

Modyfikacja, wprowadzanie do obrotu, publikacja, kopiowanie i dystrybucja w celach komercyjnych, całości lub części instrukcji bez uprzedniej zgody Jastrzębskiej Spółki Kolejowej Sp. z o.o. - są zabronione.

SPIS TREŚCI

Rozdział 1

Postanowienia ogólne

§ 1. Cel i zakres zastosowania instrukcji.....	5
§ 2. Definicje i używane w instrukcji skróty.....	5
§ 3. Przepisy dotyczące przewozu koleją towarów niebezpiecznych	6
§ 4. Władze właściwe w sprawach związanych z przewozem towarów niebezpiecznych	7
§ 5. Określenie i klasyfikacja towarów niebezpiecznych.....	8
§ 6. Towary niebezpieczne wysokiego ryzyka (TWR)	9

Rozdział 2

Postępowanie przy przyjęciu do przewozu towarów niebezpiecznych

§ 7. Zasady znakowania jednostek transportowych	13
§ 8. Nalepki ostrzegawcze i inne oznakowania.....	15
§ 9. Zasady pakowania i ładowania towarów niebezpiecznych razem	16
§ 10. Zasady wypełniania i przekazywania dokumentów związanych z przewozem towarów niebezpiecznych oraz postępowanie po ich otrzymaniu	17
§ 11. Obowiązki przewoźnika kolejowego przy przyjęciu przesyłki z towarem niebezpiecznym	17

Rozdział 3

Postępowanie przy przewozie towarów niebezpiecznych

§ 12. Zasady zestawiania pociągów z wagonami zawierającymi towary niebezpieczne	19
§ 13. Technika wykonywania manewrów z wagonami zawierającymi towary niebezpieczne	20
§ 14. Dozorowanie przesyłek towarów niebezpiecznych	21
§ 15. Postępowanie przy przewozie towarów niebezpiecznych, w tym TWR	21
§ 16. Przewóz próżnych, nieoczyszczonych jednostek transportowych po towarach niebezpiecznych	23
§ 17. Czynności kontrolne i sprawdzające	23

Rozdział 4

Postępowanie w przypadku awarii lub zdarzenia

§ 18. Alarmowanie i powiadamianie o zdarzeniu	24
§ 19. Badanie okoliczności i przyczyn zdarzenia.....	25
§ 20. Kryteria sporządzania raportu ze zdarzenia	25

Rozdział 5

Szkolenie i obowiązki doradcy

§ 21. Szkolenie w zakresie przewozu towarów niebezpiecznych	26
§ 22. Doradca do spraw bezpieczeństwa przewozu towarów niebezpiecznych.....	27
Notatki (zmiany i uzupełnienia).....	29
Załącznik nr 1 (Rejestr śledzenia przesyłek TWR).....	30
Załącznik nr 2 (Wzory nalepek ostrzegawczych i oznaczeń dodatkowych).....	31

Rozdział 1

Postanowienia ogólne

§ 1.

Cel i zakres zastosowania instrukcji

1. Postanowienia zawarte w niniejszej instrukcji mają na celu ustalenie jednolitego sposobu postępowania wszystkich uczestników przewozu towarów niebezpiecznych na liniach kolejowych zarządzanych przez Jastrzębska Spółkę Kolejową Sp. z o.o. oraz zapobieganie sytuacjom stwarzającym powstanie zagrożeń dla ludzi i środowiska wynikających z tego procesu.
2. Postanowienia dotyczące procesu przewozu towarów niebezpiecznych zawartych w tej instrukcji wynikają z:
 - krajowych uregulowań prawnych,
 - regulaminu dla międzynarodowego przewozu kolejną towarów niebezpiecznych (RID),
 - załącznika 2 do Umowy o międzynarodowej kolejowej komunikacji towarowej (SMGS),
 - regulacji wewnętrznych JSK Sp. z o.o.

§ 2.

Definicje i używane w instrukcji skróty

1. **Doradca** - doradca do spraw bezpieczeństwa przewozu towarów niebezpiecznych kolejną.
2. **Jednostka transportowa** - wagon, wagon-cysterna, wagon-bateria, pojazd-cysterna, pojazd-bateria, cysterna przenośna, cysterna odejmowalna, kontener, kontener-cysterna, nadwozie wymienne, nadwozie wymienne-cysterna, wieloelementowy kontener do gazu (MEGC).
3. **Numer UN** - międzynarodowy czterocyfrowy numer towaru niebezpiecznego.
4. **Odległość ochronna** - odległość zmierzona pomiędzy tarczami zderzaków lub ścianami czołowymi kontenerów wielkich i wynosząca co najmniej 18 m lub odpowiadająca dwóm wagonom dwuosowym lub jednemu wagonowi cztero - lub więcej osiowemu.
5. **Przewóz towarów niebezpiecznych** - przemieszczanie towarów niebezpiecznych, z uwzględnieniem postojów koniecznych z punktu widzenia warunków transportu oraz z uwzględnieniem okresów wynikających z warunków ruchu, w których towary niebezpieczne znajdują się w jednostce transportowej przed, podczas i po przemieszczeniu.
6. **Przewoźnik kolejowy** - przedsiębiorca uprawniony na podstawie licencji do wykonywania przewozów kolejowych lub świadczenia usługi trakcyjnej lub podmiot wykonujący przewozy na infrastrukturze kolei wąskotorowej.

7. **Plan zapewnienia bezpieczeństwa** - plan zapewnienia bezpieczeństwa przy przewozie kolejną towarów niebezpiecznych wysokiego ryzyka (*patrz*: TWR).
8. **Regulamin przydzielania tras pociągów** - regulamin przydzielania tras pociągów, korzystania z przydzielonych tras pociągów i korzystania z obiektów infrastruktury usługowej.
9. **RID** - Regulamin dla międzynarodowego przewozu kolejną towarów niebezpiecznych.
10. **Towary niebezpieczne** - materiały lub przedmioty, których przewóz transportem kolejowym jest zabroniony, albo dopuszczony na ściśle określonych warunkach, zawartych w przepisach szczególnych tj. w RID/Załącz. 2 do SMGS.
11. **Towary niebezpieczne wysokiego ryzyka** (w skrócie: TWR) - to towary niebezpieczne, które są przewożone w ilościach większych niż określone w dziale 1.10 RID/Załącz.2 do SMGS.
12. **TWR** - *patrz*: Towary niebezpieczne wysokiego ryzyka.
13. **Uczestnicy przewozu kolejną towarów niebezpiecznych** - nadawca towarów niebezpiecznych, przewoźnik kolejowy, odbiorca towarów niebezpiecznych, zarządca infrastruktury kolejowej, oraz inne podmioty wymienione w dziale 1.4 RID/Załącz. 2 do SMGS, biorące udział w przewozie kolejną towarów niebezpiecznych.
14. **UTK** - Prezes Urzędu Transportu Kolejowego.
15. **Władza właściwa** - organy władzy państwowej lub inne jednostki upoważnione na podstawie przepisów prawa krajowego do wykonywania odpowiednich czynności administracyjnych w sprawach związanych z przewozem towarów niebezpiecznych.
16. **Załącz. 2 do SMGS** - Załącznik 2 „Przepisy o przewozie towarów niebezpiecznych” do Umowy o międzynarodowej kolejowej komunikacji towarowej (SMGS).
17. **Zarządca infrastruktury kolejowej** - podmiot odpowiedzialny za zarządzanie infrastrukturą kolejową albo, w przypadku budowy nowej infrastruktury, podmiot, który przystąpił do jej budowy w charakterze inwestora; zadania zarządcy infrastruktury mogą wykonywać różne podmioty.
18. **Zdarzenie** - poważny wypadek, wypadek lub incydent.

§ 3.

Przepisy dotyczące przewozu kolejną towarów niebezpiecznych

1. Podstawowe przepisy dotyczące przewozu towarów niebezpiecznych m.in:
 - 1) ustawa z dnia 15 listopada 1984 r. Prawo przewozowe (*tekst jednolity Dz. U. 2015 r. poz. 915 z późniejszymi zmianami*);
 - 2) ustawa z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym (*tekst jednolity Dz. U. z 2016 r. poz. 1727 z późniejszymi zmianami*);
 - 3) ustawa z dnia 19 sierpnia 2011 r. o przewozie towarów niebezpiecznych (*tekst jednolity Dz. U. z 2016 r. , poz. 1834 z późniejszymi zmianami*);
 - 4) ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (*tekst jednolity Dz. U. z 2017 r. poz. 519 z późniejszymi zmianami*);
 - 5) ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (*tekst jednolity Dz. U. z 2016 r. poz. 1987 z późniejszymi zmianami*);

- 6) ustawa z dnia 29 listopada 2000 r. Prawo atomowe (*tekst jednolity Dz. U. 2017 r. poz. 576 z późniejszymi zmianami*);
 - 7) ustawa z dnia 21 grudnia 2000 r. o dozorze technicznym (*tekst jednolity Dz. U. 2017 r. poz. 1040 z późniejszymi zmianami*);
 - 8) rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 18 lipca 2005 r. w sprawie ogólnych warunków prowadzenia ruchu kolejowego i sygnalizacji (*Dz. U. z 2015 r. poz. 360 z późniejszymi zmianami*);
 - 9) rozporządzenie Ministra Transportu z dnia 2 listopada 2006 r. w sprawie dokumentów, które powinny znajdować się w pojeździe kolejowym (*Dz. U. z 2007 r. Nr 9, poz. 63*);
 - 10) rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Budownictwa z dnia 16 marca 2016 r. w sprawie poważnych wypadków, wypadków i incydentów w transporcie kolejowym (*Dz. U. z 2016 r. , poz. 369*);
 - 11) regulamin dla międzynarodowego przewozu koleją towarów niebezpiecznych (RID) - będący Załącznikiem C do Konwencji o międzynarodowym przewozie kolejami (COTIF);
 - 12) załącznik 2 „Przepisy o przewozie towarów niebezpiecznych” do Umowy o międzynarodowej kolejowej komunikacji towarowej (SMGS);
2. Regulacje wewnętrzne JSK Sp. z o.o. dot. przewozu towarów niebezpiecznych, m.in.:
- 1) JSK-R1 Instrukcja o prowadzeniu ruchu pociągów na liniach JSK;
 - 2) JSK-R3 Instrukcja o postępowaniu w sprawach poważnych wypadków, wypadków i incydentów w transporcie kolejowym;
 - 3) JSK-R34 Instrukcja o technice pracy manewrowej;
 - 4) JSK-R9 Instrukcja o sporządzaniu regulaminów technicznych.

§ 4.

Władze właściwe w sprawach związanych z przewozem towarów niebezpiecznych

1. Pod pojęciem władza właściwa należy rozumieć organy władzy państwowej lub inne jednostki upoważnione na podstawie przepisów prawa krajowego do wykonywania odpowiednich czynności administracyjnych w sprawach związanych z przewozem towarów niebezpiecznych, np. w sprawach klasyfikacji towarów niebezpiecznych, badania i dopuszczania do przewozu opakowań dla towarów niebezpiecznych, wagonów-cystern, kontenerów-cystern, itp.
2. W sprawach kontroli bezpieczeństwa przewozu koleją towarów niebezpiecznych władzą właściwą jest Prezes Urzędu Transportu Kolejowego (UTK).
3. W zakresie badań, klasyfikacji, warunków dopuszczenia do przewozu towarów niebezpiecznych oraz warunków technicznych i badań opakowań towarów niebezpiecznych, władzą właściwą jest minister właściwy do spraw gospodarki.
4. W zakresie warunków przewozu materiałów promieniotwórczych (klasa 7) władzą właściwą jest Prezes Państwowej Agencji Atomistyki (PAA).
5. W zakresie badania i dopuszczenia do przewozu zbiorników wagonów-cystern (w tym wagonów-baterii przystosowanych do przewozu zestawu wiązek butli) i kontenerów-

cystern, wieloelementowych kontenerów do gazu (MEGC), opakowań do przewozu gazów (klasa 2), badań okresowych dużych pojemników do przewozu luzem (DPPL) oraz w sprawach świadectw doradcy ds. bezpieczeństwa przewozu towarów niebezpiecznych władzą właściwą jest Dyrektor Transportowego Dozoru Technicznego (TDT).

6. Nadzór nad przewozem towarów niebezpiecznych sprawuje minister właściwy ds. transportu.
7. W sprawach warunków przewozu materiałów zakaźnych władzą właściwą jest minister właściwy ds. zdrowia.

§ 5.

Określenie i klasyfikacja towarów niebezpiecznych

1. Towary niebezpieczne stanowią materiały i przedmioty, które ze względu na właściwości fizyczne, chemiczne lub biologiczne, stwarzają potencjalne zagrożenie bezpieczeństwa w przypadku niewłaściwego obchodzenia się z nimi w czasie przewozu lub w przypadkach zaistnienia zdarzenia, mogące powodować śmierć, zagrożenie zdrowia, zniszczenie środowiska naturalnego lub dóbr materialnych.
2. Klasyfikacja towarów niebezpiecznych polega na zaliczeniu danego materiału lub przedmiotu z materiałem do właściwej klasy oraz grupy pakowania. Klasę towaru określa się na podstawie dominującego zagrożenia stwarzanego przez dany towar niebezpieczny, odpowiadający kryterium klasyfikacyjnemu dla danej klasy.

Klasy towarów niebezpiecznych wg RID/Załącznik 2 do SMGS:

Klasa 1	Materiały wybuchowe i przedmioty z materiałami wybuchowymi
Klasa 2	Gazy
Klasa 3	Materiały zapalne ciekłe
Klasa 4.1	Materiały zapalne stałe, materiały samoreaktywne, materiały polimeryzujące i materiały wybuchowe odczulone stałe
Klasa 4.2	Materiały podatne na samozapalenie
Klasa 4.3	Materiały wydzielające w zetknięciu z wodą gazy palne
Klasa 5.1	Materiały utleniające
Klasa 5.2	Nadtlenki organiczne
Klasa 6.1	Materiały trujące
Klasa 6.2	Materiały zakaźne
Klasa 7	Materiały promieniotwórcze
Klasa 8	Materiały żrące
Klasa 9	Różne materiały i przedmioty niebezpieczne.

3. Zgodnie z RID/Załącznik 2 do SMGS dla towarów klas: 3, 4.1 (oprócz materiałów samoreaktywnych), 4.2, 4.3, 5.1, 6.1, 8 i 9 przypisane mogą być następujące grupy pakowania określające stopień zagrożenia:

- 1) grupa pakowania I - materiały stwarzające duże zagrożenie;
- 2) grupa pakowania II - materiały stwarzające średnie zagrożenie;

- 3) grupa pakowania **III** - materiały stwarzające małe zagrożenie.
4. Na podstawie właściwości fizyko-chemicznych towarom (poza klasą 1 i 7) przydzielono kody klasyfikacyjne złożone z liter o następującym znaczeniu:
- A** - gazy duszące
 - C** - materiały żrące
 - D** - materiały wybuchowe, odczulone
 - F** - materiały zapalne
 - I** - materiały zakaźne
 - O** - materiały utleniające
 - P** - nadtlutki organiczne
 - S** - materiały podatne na samozapalenie
 - SR** - materiały samoreaktywne
 - T** - materiały trujące
 - W** - materiały wydzielające w zetknięciu z wodą gazy palne
 - M** - inne materiały niebezpieczne

Jeżeli towar posiada więcej właściwości niebezpiecznych, to jego kod klasyfikacyjny jest kombinacją wyżej wymienionych kodów, np. materiał trujący zapalny żrący - kod klasyfikacyjny **TFC**.

5. Poszczególnym towarom niebezpiecznym w różnych klasach zostały przyporządkowane numery UN. Wszystkie pozycje towarów niebezpiecznych wymienione są w dziale 3.2 tabela A RID/Zał. 2 do SMGS w porządku numerycznym według ich numerów UN. Tabela ta zawiera informacje dotyczące wymienionych towarów, takie jak: nazwa, klasa, grupy pakowania, numer wzoru nalepki ostrzegawczej, przepisy dotyczące pakowania i przewozu, numer zagrożenia.
6. Pod określeniem „i.n.o.” (inaczej nie określone) występują pozycje zbiorcze, pod które mogą być zakwalifikowane materiały, mieszaniny, roztwory lub przedmioty, posiadające niebezpieczne właściwości odpowiadające określonej klasie, kodowi klasyfikacyjnemu i grupie pakowania, i nie są wymienione z nazwy w dziale 3.2 tabela A RID/Zał. 2 do SMGS.

Dla materiałów i przedmiotów „i.n.o.” skierowanych do przewozu po raz pierwszy, wymagane jest przeprowadzenie procedury klasyfikacyjnej wykonanej i zatwierdzonej przez władzę właściwą, na podstawie metod określonych w odrębnych przepisach.

7. Towarów niebezpiecznych, dla których nie została zakończona procedura klasyfikacji nie wolno przyjmować do przewozu. Wyjątek stanowi przewóz próbek do dalszego badania, które winny być sklasyfikowane tymczasowo do danej klasy, oficjalnej nazwy przewozowej i numeru UN.

§ 6.

Towary niebezpieczne wysokiego ryzyka (TWR)

1. W przypadku przewozu towarów niebezpiecznych należy zwrócić szczególną uwagę i przedsięwziąć szczególne środki ostrożności przy przewozie towarów niebezpiecznych wysokiego ryzyka (w skrócie: TWR).

2. Towary niebezpieczne wysokiego ryzyka to takie towary, które mogą być użyte niezgodnie ze swoim przeznaczeniem, do celów terrorystycznych i które mogą spowodować poważne skutki, takie jak liczne ofiary, masowe zniszczenia lub szczególnie w przypadku klasy 7, masowe zakłócenia społeczno-gospodarcze.
3. Do towarów niebezpiecznych wysokiego ryzyka (TWR) zalicza się towary wymienione poniżej, jeżeli są przewożone w ilościach większych niż określone w poniższej tabeli:

Klasa	Podklasa	Materiał lub przedmiot	Ilość		
			Cyster- na (litry) ^{c)}	Lu- zem (kg) ^{d)}	Sztuka przesył ki (kg)
1	1.1	materiały wybuchowe i przedmioty z materiałem wybuchowym	a)	a)	0
	1.2	materiały wybuchowe i przedmioty z materiałem wybuchowym	a)	a)	0
	1.3	materiały wybuchowe i przedmioty z materiałem wybuchowym grupy zgodności C	a)	a)	0
	1.4	materiały wybuchowe i przedmioty z materiałem wybuchowym UN 0104, 0237, 0255, 0267, 0361, 0365, 0366, 0440, 0441, 0455, 0456 i 0500	a)	a)	0
	1.5	materiały wybuchowe lub przedmioty z materiałem wybuchowym	0	a)	0
2		gazy palne (kody klasyfikacyjne zawierające tylko literę F)	3000	a)	b)
		gazy trujące (kody klasyfikacyjne zawierające litery T, TF, TC, TO, TFC lub TOC), za wyjątkiem aerozoli	0	a)	0
3		materiały ciekłe zapalne grupy pakowania I i II	3000	a)	b)
		materiały ciekłe wybuchowe odczulone	0	a)	0
4.1		materiały wybuchowe odczulone	a)	a)	0
4.2		materiały podatne na samozapalenie (materiały grupy pakowania I)	3000	a)	b)
4.3		materiały wytwarzające w zetknięciu z wodą gazy zapalne (materiały grupy pakowania I)	3000	a)	b)

Klasa	Podklasa	Materiał lub przedmiot	Ilość		
			Cyster-na (litry)	Lu-zem (kg)	Sztuka przesy- łki (kg)
5.1		materiały utleniające ciekłe grupy pakowania I	3000	a)	b)
		nadchlorany, azotan amonu, nawozy zawierające azotan amonu i azotan amonu jako emulsja, zawiesina lub żel	3000	3000	b)
6.1		materiały trujące grupy pakowania I	0	a)	0
6.2		materiały zakaźne kategorii A (UN 2814 i 2900 za wyjątkiem materiałów pochodzenia zwierzęcego)	a)	0	0
7		materiały promieniotwórcze	wtedy, gdy ich aktywność jest równa lub większa niż wartość graniczna dla bezpiecznego przewozu 3000A ₂ na sztukę przesyłki e)		
8		materiały żrące grupy pakowania I	3000	a)	b)

OPIS ODNOŚNIKÓW:

- a) nie dotyczy;
- b) niezależnie od ilości, przepisów 1.10.3 RID / Zał. 2 do SMGS nie stosuje się;
- c) wartość podana w tej kolumnie obowiązuje tylko wtedy, jeżeli przewóz w cysternie jest dopuszczony zgodnie z działem 3.2 tabela A kolumna 10 lub 12 RID / Zał. 2 do SMGS. Dla materiałów niedopuszczonych do przewozu w cysternie, informacja w tej kolumnie nie obowiązuje;
- d) wartość podana w tej kolumnie obowiązuje tylko wtedy, jeżeli przewóz luzem jest dopuszczony zgodnie z działem 3.2 tabela A kolumna 10 lub 17 RID / Zał. 2 do SMGS. Dla materiałów niedopuszczonych do przewozu luzem, informacja w tej kolumnie nie obowiązuje.
- e) wyjątki od tej reguły podane są w tabeli 1.10.3.1.3 RID / Zał. 2 do SMGS.

UWAGA: cyfra „0” oznacza, że dana przesyłka jest TWR również w przypadku przewozu próżnych nieoczyszczonych jednostek transportowych.

4. Przewóz TWR zgodnie z postanowieniami RID/Zał. 2 do SMGS musi być wsparty „Planem zapewnienia bezpieczeństwa” oraz przeprowadzonymi niezbędnymi szkoleniami personelu biorącego udział w procesie przewozu tej grupy towarów.
5. „Plan zapewnienia bezpieczeństwa” powinien zawierać co najmniej następujące elementy:
 1. przydział odpowiedzialności w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa, osobom posiadającym kompetencje, kwalifikacje i wymagane uprawnienia;
 2. wykaz towarów niebezpiecznych wysokiego ryzyka przewożonych na terenie objętym planem;
 3. ocenę bieżących działań i wynikających z nich zagrożeń (włącznie z postojami, przemieszczaniem i zmianą środka transportu);

4. opis przedsięwzięć podejmowanych dla zmniejszenia zagrożenia bezpieczeństwa stosownie do obowiązków, w tym:
 - a) szkolenie,
 - b) działania w przypadku podwyższonego zagrożenia,
 - c) weryfikacja nowo zatrudnianego personelu,
 - d) praktyki eksploatacyjne, w tym wybór tras i miejsc postoju;
5. procedury powiadamiania i przeciwdziałania zagrożeniom;
6. procedury oceny, okresowego sprawdzania i aktualizacji planów;
7. ochrona informacji przewozowych zawartych w planie;
8. działania mające na celu zabezpieczenie dostępu do informacji o przewozie TWR wyłącznie tym pracownikom, których obowiązki tego wymagają.
6. Procedury eksploatacyjne, w tym przekazywanie informacji o TWR oraz powiadamiania o zdarzeniach związanych z bezpieczeństwem przewozu tych towarów powinny być zawarte w opracowanych „Planach zapewnienia bezpieczeństwa”.
5. Aktualizacji planu należy dokonywać sukcesywnie, tj. każdorazowo po zaistnieniu zmiany mającej wpływ na realizację postanowień zawartych w planie.
6. Praktyczne sprawdzenie realizacji postanowień zawartych w planie zapewnienia bezpieczeństwa należy dokonywać zgodnie z przyjętymi procedurami, jednak nie rzadziej niż co 2 lata.

Rozdział 2

Postępowanie przy przyjęciu do przewozu towarów niebezpiecznych

§ 7.

Zasady znakowania jednostek transportowych

1. Na każdej ścianie bocznej:

- 1) wagonów-cystern;
- 2) wagonów-baterii;
- 3) wagonów z cysternami odejmowalnymi;
- 4) wieloelementowych kontenerów do gazu (MEGC);
- 5) cystern przenośnych;
- 6) nadwozi wymiennych;
- 7) nadwozia wymiennego-cysterny;
- 8) wagonów do przewozu towaru luzem;
- 9) kontenerów małych lub wielkich do przewozu towaru luzem;
- 10) wagonu lub kontenera przewożącego zapakowane materiały promieniotwórcze z jednym numerem UN, na warunkach używania wyłącznego, i bez innych materiałów niebezpiecznych;

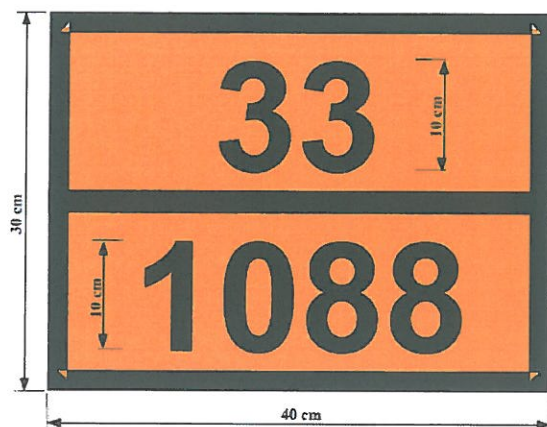
przewożących towar niebezpieczny musi być umieszczona tablica pomarańczowa.

Tablica taka może być umieszczona także na wagonie, który zawiera sztuki przesyłki z tym samym towarem, stanowiące ładunek całowagonowy.

2. Obowiązek umieszczenia tablicy pomarańczowej dotyczy również przewozu próżnych nieoczyszczonych, nieodkaszonych oraz nieodgazowanych jednostek transportowych po materiałach niebezpiecznych.
3. Tablica pomarańczowa ma kształt prostokąta o wymiarach: 40 cm (podstawa) i 30 cm (wysokość). Brzegi tablicy powinny być obwiedzione pasem koloru czarnego o szerokości 15 mm. Wykonana może być w postaci: płyty metalowej, folii samoprzylepnej lub w innej formie pod warunkiem, że użyty materiał będzie odporny na działanie warunków atmosferycznych i zapewni trwałość oznaczenia.

Numery zagrożenia i UN powinny składać się z czarnych cyfr o wysokości 100 mm i grubości linii 15 mm.

Przykład tablicy pomarańczowej zawierającej numer zagrożenia oraz numer UN

Numer zagrożenia (2 lub 3 cyfry, które w określonych przypadkach są poprzedzone literą „X”)

Numer UN (4 cyfry)

4. Numer zagrożenia powinien być umieszczony w górnej części, zaś numer UN oznaczający dany towar, w dolnej części tablicy. Numery te powinny być oddzielone od siebie czarną poziomą linią o szerokości 15 mm przechodzącą przez środek tablicy.

Numer zagrożenia dla materiałów klas od 2 do 9 składa się z dwóch lub trzech cyfr.

Cyfry w numerze zagrożenia wskazują na:

- 2 - wydzielanie się gazu spowodowane ciśnieniem lub reakcją chemiczną;
- 3 - zapalność materiałów ciekłych (pary) i gazów lub samonagrzewanie się materiałów ciekłych;
- 4 - zapalność materiałów stałych lub samonagrzewanie się materiałów stałych;
- 5 - działanie utleniające (wzmagające palenie);
- 6 - działanie trujące lub ryzyko zakażenia;
- 7 - działanie promieniotwórcze;
- 8 - działanie żrące;
- 9 - ryzyko samorzutnej gwałtownej reakcji.

Uwaga: Ryzyko samorzutnej gwałtownej reakcji określone cyfrą 9 oznacza możliwość eksplozji, rozkładu lub polimeryzacji z wydzieleniem znacznej ilości ciepła lub gazów palnych i/lub trujących, wynikających z właściwości materiału.

Podwojenie cyfry wskazuje na nasilenie oznaczonego nią zagrożenia:

np. 33 - materiał ciekły łatwozapalny (temperatura zapłonu poniżej 23 °C).

W przypadku, gdy zagrożenie materiału może być wystarczająco określone jedną cyfrą, wówczas stawia się po tej cyfrze zero:

np. 20 - gaz duszący lub gaz niewykazujący dodatkowego zagrożenia.

Druga lub trzecia cyfra wskazuje na dodatkowe zagrożenie / zagrożenia:

np. 263 - gaz trujący, palny

Jeżeli numer dla oznaczenia zagrożenia jest poprzedzony literą „X”, to oznacza to, że materiał niebezpiecznie reaguje z wodą. Przy takich materiałach można stosować wodę tylko w porozumieniu z ekspertami:

np. X323 - materiał ciekły zapalny, który reaguje niebezpiecznie z wodą i wydziela gazy palne.

Następujące zestawienia cyfr mają jednakże specjalne znaczenie:

- 22 - gaz schłodzony skroplony duszący;
- 323 - materiał zapalny ciekły, który reaguje z wodą wydzielając gazy palne;
- 333 - materiał piroforyczny ciekły;
- 362 - materiał zapalny ciekły trujący, który reaguje z wodą wydzielając gazy palne;
- 382 - materiał zapalny ciekły żrący, który reaguje z wodą wydzielając gazy palne;
- 423 - materiał stały, który reaguje z wodą wydzielając gazy palne, lub materiał zapalny stały, który reaguje z wodą wydzielając gazy palne, lub materiał samonagrzewający się stały, który reaguje z wodą wydzielając gazy palne;
- 44 - materiał zapalny stały stopiony w podwyższonej temperaturze;
- 446 - materiał zapalny stały trujący stopiony w podwyższonej temperaturze;
- 462 - materiał trujący stały, który reaguje z wodą wydzielając gazy palne;
- 482 - materiał żrący stały, który reaguje z wodą wydzielając gazy palne;
- 539 - nadtlenek organiczny zapalny;
- 606 - materiał zakaźny;
- 623 - materiał trujący ciekły, który reaguje z wodą wydzielając gazy palne;
- 642 - materiał trujący stały, który reaguje z wodą wydzielając gazy palne;
- 823 - materiał żrący ciekły, który reaguje z wodą wydzielając gazy palne;
- 842 - materiał żrący stały, który reaguje z wodą wydzielając gazy palne;
- 90 - materiał zagrażający środowisku; różne materiały niebezpieczne;
- 99 - różne materiały niebezpieczne przewożone w podwyższonej temperaturze.

Dla materiałów i przedmiotów klasy 1, jako numery zagrożenia stosuje się kody klasyfikacyjne składające się z numeru podklasy i grupy zgodności:

np. 1.1G - przedmiot stwarzający zagrożenie wybuchem masowym, zawierający zarówno materiał wybuchowy, jak i materiał oświetlający, zapalający, łzawiący lub dymotwórczy.

5. Wagony - cysterny przeznaczone dla przewozu gazów skroplonych, skroplonych schłodzonych lub rozpuszczonych, oznacza się nieodblaskowym pasem barwy pomarańczowej szerokości około 30 cm, który otacza zbiornik na wysokości osi podłużnej zbiornika.

Jeśli w cysternie przewożony jest materiał niebezpieczny, dla którego nie jest wymagane oznaczenie cysterny pasem pomarańczowym, pas ten w czasie przewozu powinien być całkowicie zakryty.

§ 8.

Nalepki ostrzegawcze i inne oznakowania

1. Nalepki ostrzegawcze umieszcza się na:

- 1) sztukach przesyłek;
- 2) dużych pojemnikach do przewozu luzem (DPPL);
- 3) opakowaniach dużych;
- 4) kontenerach małych.

2. Duże nalepki ostrzegawcze umieszcza się na obu ścianach bocznych:
 - 1) wagonów - cystern;
 - 2) wagonów - baterii;
 - 3) wagonów z cysternami odejmowalnymi;
 - 4) wagonów do przewozu luzem;
 - 5) innych rodzajów wagonów niż wymienione wyżej.
3. Duże nalepki ostrzegawcze umieszcza się na obu ścianach bocznych i obu ścianach czołowych:
 - 1) wieloelementowych kontenerów do gazu (MEGC);
 - 2) cystern przenośnych;
 - 3) kontenerów-cystern;
 - 4) kontenerów wielkich.
4. Nalepki powinny być odporne na oddziaływanie warunków atmosferycznych bez znaczącej utraty swojej jakości. Zamiast nalepek mogą być stosowane również trwale naniesione oznakowania odpowiadające dokładnie wzorom nalepek.
5. Nalepki ostrzegawcze należy umieszczać na wagonach w taki sposób, aby były dobrze widoczne podczas przewozu.
6. Wymiary nalepek:
 - 1) dla opakowań nalepka ostrzegawcza - romb o boku minimum 100 mm;
 - 2) dla wagonów i kontenerów duża nalepka ostrzegawcza - romb o boku minimum 250 mm (nalepki ostrzegawcze przeznaczone na wagony mogą być zmniejszone do wymiaru boków 150 x 150 mm).
7. Przesyłki z towarami niebezpiecznymi, przewożone różnymi rodzajami/systemami transportu, mogą być oznakowane zgodnie z przepisami obowiązującymi w danym rodzaju/systemie transportu.
8. Wzory i opisy nalepek ostrzegawczych i innych oznaczeń podane zostały w Załączniku nr 1 do niniejszej instrukcji.

§ 9.

Zasady pakowania i ładowania towarów niebezpiecznych razem

1. Szczegółowe zasady pakowania towarów niebezpiecznych zawarte są w dziale 4.1 RID/Zał. 2 do SMGS.
2. Pakowanie towarów niebezpiecznych do jednego opakowania powinno być realizowane z uwzględnieniem zakazu ładowania razem z innymi towarami, z którymi mogą reagować w sposób niebezpieczny.
3. Za reakcje niebezpieczne uważa się:
 - 1) spalanie i/lub wydzielanie znacznej ilości ciepła;
 - 2) wydzielanie zapalnych, duszących, utleniających i/lub trujących gazów;
 - 3) powstawanie materiałów żrących;
 - 4) powstawanie materiałów niestabilnych;

- 5) niebezpieczny wzrost ciśnienia (tylko w odniesieniu do cystern).
4. Różne towary niebezpieczne pakowane razem do tego samego opakowania zewnętrznego powinny być oznakowane nalepkami ostrzegawczymi i oznakowane zgodnie z wymogami określonymi w RID/Załącznik 2 do SMGS.
5. Szczegółowe zasady załadunku towarów niebezpiecznych do jednego wagonu są zawarte w dziale 7.5 RID/Załącznik 2 do SMGS.

§ 10.

Zasady wypełniania i przekazywania dokumentów związanych z przewozem towarów niebezpiecznych oraz postępowanie po ich otrzymaniu

1. Przewoźnik towaru niebezpiecznego sporządza wykaz pojazdów kolejowych w składzie pociągu wg wzoru określonego w rozporządzeniu ministra właściwego do spraw transportu w sprawie dokumentów, które powinny znajdować się w pojeździe kolejowym. W rubryce określającej masę ładunku należy podać w tonach masę ładunku niebezpiecznego, natomiast w rubryce uwagi numer zagrożenia oraz numer UN przewożonego towaru niebezpiecznego, a jeżeli jest to towar niebezpieczny wysokiego ryzyka dodatkowo skrót „TWR”.
2. W przypadku włączenia do składu pociągu wagonu próżnego nieoczyszczonego po towarze niebezpiecznym, w rubryce określającej masę ładunku należy wpisać znak „-” (minus) - pozostałe zapisy należy dokonać zgodnie z ust.1 (nie dotyczy przypadków wymienionych w 5.4.1.1.6.2.1 RID).
3. Przewoźnik towaru niebezpiecznego na stacji początkowej, lub stacji zmiany składu pociągu, przed uruchomieniem pociągu przekazuje sporządzony wykaz pojazdów kolejowych w składzie pociągu dyżurnemu ruchu JSK Sp. z o.o. oraz maszyniście pojazdu trakcyjnego.
4. JSK Sp. z o.o. pozyskane z wykazu pojazdów kolejowych w składzie pociągu informacje ujawni tylko tym służbom, które wymagają tego w celach zapewnienia bezpieczeństwa, ochrony lub udzielania wsparcia w sytuacjach awaryjnych.

Zasady wypełniania dokumentów przewozowych tj. listów przewozowych dla przewozu towarów niebezpiecznych dotyczących nadawcy, przewoźnika i odbiorcy reguluje Dział 5.4 RID/Załącznik 2 SMGS.

§ 11.

Obowiązki przewoźnika kolejowego przy przyjęciu przesyłki z towarem niebezpiecznym

1. Przewoźnik ponosi pełną odpowiedzialność przed JSK Sp. z o.o. za wszelkie następstwa wynikające z przyjęcia do przewozu niewłaściwie nadanej przesyłki.
2. Przewoźnik odpowiedzialny jest w szczególności za:
 - 1) sprawdzenie, czy towary niebezpieczne nadawane do przewozu są dopuszczone do przewozu zgodnie z RID / Załącznik 2 do SMGS;

- 2) upewnienie się, że wymagana dokumentacja jest załączona do dokumentu przewozowego i kierowana dalej;
 - 3) wzrokowe sprawdzenie stanu zamknięcia zaworów oraz czy wagony i ładunek nie mają widocznych usterek, wycieków lub pęknięć, braków w wyposażeniu itd.;
 - 4) upewnienie się, że nie upłynął termin następnego badania dla wagonów cystern, wagonów baterii, wagonów z odejmowalnymi zbiornikami, cystern przenośnych, kontenerów-cystern i MEGC, o ile szczegółowe postanowienia RID nie stanowią inaczej;
 - 5) sprawdzenie, czy wagony nie mają przekroczonej granicy obciążenia;
 - 6) upewnienie się, że na wagonach umieszczono właściwe nalepki ostrzegawcze i inne wymagane oznakowania;
 - 7) upewnienie się, że maszynista posiada instrukcję pisemną wynikającą z RID / Zał. 2 do SMGS;
 - 8) upewnienie się, czy w kabinie maszynisty znajduje się wyposażenie określone w ww. instrukcji pisemnej oraz instrukcjach wewnętrznych przewoźnika kolejowego;
 - 9) przekazanie maszyniście informacji o znajdowaniu się w składzie pociągu towarów niebezpiecznych (w tym z TWR).
3. Jeżeli przewoźnik zauważy niespełnienie któregokolwiek z wymagań, o których mowa w ust. 2, nie powinien podejmować się przewozu przesyłki do czasu usunięcia nieprawidłowości.
 4. Przewoźnik przy przyjęciu przesyłki do przewozu jest odpowiedzialny za jej prawidłowy odbiór oraz za prawidłowo sporządzone i przekazane wraz z przesyłką dokumenty przewozowe jak i inne dokumenty związane z przewozem tej przesyłki.

Rozdział 3

Postępowanie przy przewożeniu towarów niebezpiecznych

§ 12.

Zasady zestawiania pociągów z wagonami zawierającymi towary niebezpieczne

1. Za zestawienie pociągu przewożącego towary niebezpieczne odpowiada przewoźnik.
2. Wagony z towarami niebezpiecznymi oraz wagony próżne nieoczyszczone po tych towarach powinny być rozmieszczone w składzie pociągu zgodnie z przepisami wewnętrznymi przewoźnika wykonującego dany przewóz.
3. Przewóz wojskowych towarów niebezpiecznych odbywa się na podstawie odrębnych przepisów, z zastosowaniem zasad podanych w niniejszej instrukcji.
4. Przy przewożeniu wagonów z materiałami wybuchowymi lub przedmiotami z materiałami wybuchowymi należy stosować odległości ochronne wg zasad określonych w podrozdziale 7.5.3 Regulaminu RID, tj. każdy wagon lub kontener wielki załadowany materiałami lub przedmiotami klasy 1 i oznakowany dużymi nalepkami ostrzegawczymi nr 1, 1.5 lub 1.6 powinien być oddzielony odległością ochronną od wagonów lub kontenerów wielkich oznaczonych dużymi nalepkami nr 2.1, 3, 4.1, 4.2, 4.3, 5.1 lub 5.2.

Odległości ochronnej nie mogą zapewniać wagony z ludźmi oraz wagony z otwartym źródłem ognia.
5. W pociągach, do których włączono wagony z towarem niebezpiecznym, ostatni i przedostatni pojazd kolejowy powinien mieć czynny hamulec zespolony.
6. Wagony załadowane materiałami wybuchowymi i przedmiotami z materiałami wybuchowymi powinny być sprzęgnięte ze sobą i z wagonami stanowiącymi odległości ochronne w taki sposób, aby zderzaki były naciśnięte.
7. Hamulce wagonów z materiałami wybuchowymi oraz hamulce wagonów znajdujących się bezpośrednio przed i za wagonami z materiałami wybuchowymi powinny być wyłączone. Hamulce tych wagonów nie muszą być wyłączone, jeżeli wagony te są wyposażone w łożyska toczne, mają blachy ochronne mocowane bezpośrednio do podłogi, mocny i bezpieczny dach, szczelne ściany i podłogę oraz dobrze zamykające się drzwi i przewietrzniki.
8. Wagony cysterny, wagony-baterie i wagony załadowane kontenerami-cysternami, cysternami przenośnymi, nadwoziami wymiennymi - cysternami lub MEGC, do przewozu gazów klasy 2, powinny posiadać zestawy kołowe bezobrotowe (monoblokowe).
9. Jeżeli wagony z materiałami żrącymi lub trującymi, z gazami sprężonymi, skroplonymi albo rozpuszczonymi pod ciśnieniem są konwojowane, to wagon dla konwojenta powinien znajdować się przed wagonami z takim ładunkiem niebezpiecznym (patrzac w kierunku jazdy).

10. Towary niebezpieczne zapalne w wagonach otwartych powinny być przykryte oponami, za wyjątkiem przypadków określonych w RID/Zał. 2 do SMGS.

§ 13.

Technika wykonywania manewrów z wagonami zawierającymi towary niebezpieczne

1. Kierującym manewrami wagonów z towarem niebezpiecznym jest wyznaczony uprawniony pracownik przewoźnika, zwany dalej „kierownikiem manewrów”.
2. Kierownik manewrów powinien poinformować drużynę manewrową i trakcyjną oraz dyżurnego ruchu JSK Sp. z o.o. o wykonywaniu manewrów z wagonami zawierającymi towary niebezpieczne, w celu zachowania szczególnej ostrożności.
3. Przed rozpoczęciem manewrowania wagonami załadowanymi towarami niebezpiecznymi drużyna manewrowa winna sprawdzić czy:
 - okna, pokrywy, zawory, spusty są szczelnie zamknięte;
 - nie ma usypów, wycieków lub innego rozszczelnienia jednostki transportowej.
4. W czasie prac manewrowych wagonów z materiałami i przedmiotami wybuchowymi należy stosować zasadę, aby każdy wagon lub kontener wielki, załadowany materiałami lub przedmiotami klasy 1 i oznakowany dużymi nalepkami ostrzegawczymi nr 1, 1.5 lub 1.6 był oddzielony odległością ochronną od wagonów lub kontenerów wielkich oznaczonych dużymi nalepkami nr 2.1, 3, 4.1, 4.2, 4.3, 5.1 lub 5.2.

Odległości ochronnej nie mogą zapewniać wagony z ludźmi oraz wagony z otwartym źródłem ognia.
5. W wagonach z materiałami wybuchowymi i przedmiotami z materiałem wybuchowym oraz zapalnymi ani w pobliżu takich wagonów nie wolno palić tytoniu, rozpalać ognia, ani też zbliżać się do nich z nieosłoniętym źródłem ognia.
6. Prędkość jazdy manewrowych z wagonami z towarem niebezpiecznym nie może przekraczać 10 km/h, z wyjątkiem zastrzeżonym w ust.7.
7. Prędkość jazdy manewrowych wagonów z towarem niebezpiecznym, oznaczonych nalepką ostrzegawczą nr 8 i znakiem manewrowania nr 15 oraz cystern oznaczonych pasem koloru pomarańczowego zgodnie z RID lub oznaczonych kolorowymi pasami wzdłuż części cylindrycznej zbiornika zgodnie z Zał. 2 do SMGS, nie powinna przekraczać 5 km/h, o ile regulamin techniczny nie przewiduje dalszego zmniejszenia prędkości.
8. Zabrania się staczania i odrzutu wagonów:
 - oznaczonych nalepką ostrzegawczą nr 8 (materiały żrące) lub znakiem manewrowania nr 15 (zakaz odrzutu i staczania);
 - cystern oznaczonych pasem koloru pomarańczowego zgodnie z RID oraz oznaczonych kolorowymi pasami wzdłuż części cylindrycznej zbiornika zgodnie z Zał. 2 do SMGS.

Wykonywanie manewrów z tymi wagonami musi odbywać się sposobem odstawczym.

9. Ograniczenie prędkości manewrowania oraz zakaz staczania i odrzutu wagonów, o których mowa w ust. 6, 7 i 8 nie dotyczy próżnych oczyszczonych jednostek transportowych po towarze niebezpiecznym.
10. Wagony oznaczone znakiem manewrowania nr 13 (ostrożnie przetaczać) mogą być odrzucane i staczane pod warunkiem, że odpręg będzie hamowany dobrze działającym ręcznym hamulcem wagonowym, a jeżeli to jest niemożliwe dwoma płozami hamulcowymi lub sprawnym hamulcem torowym.
11. Wagony załadowane materiałami i przedmiotami wybuchowymi powinny być sprzęgnięte ze sobą i z wagonami stanowiącymi odległość ochronną, tak aby ich zderzaki były naciśnięte.

§ 14.

Dozorowanie przesyłek towarów niebezpiecznych

1. Przewoźnik kolejowy ponosi pełną odpowiedzialność za organizację przewozu i powierzoną przesyłkę podczas przewozu wagonami towarów niebezpiecznych.
2. Przewoźnik kolejowy lub nadawca zapewnia na własny koszt dozór przesyłek klasy 7.
3. Przewoźnik może również na własny koszt zapewnić dozór przesyłek pozostałych klas.
4. Osoba dozorująca przesyłkę powinna przebywać w oddzielnym wagonie lub o ile warunki bezpieczeństwa na to zezwalają w wagonie wraz z przesyłką.
5. Osoba dozorująca powinna posiadać właściwe zezwolenie do przebywania na obszarze kolejowym zarządcy infrastruktury JSK Sp. z o.o., zgodnie z postanowieniami Regulaminu przydzielania tras pociągów.

§ 15.

Postępowanie przy przewozie towarów niebezpiecznych, w tym TWR

1. Wagony z przesyłkami towarów niebezpiecznych, w tym z TWR, należy przewozić pociągami towarowymi w sposób gwarantujący jak najmniejszą liczbę postojów, prac manewrowych i najszybszy dowóz do stacji przeznaczenia.
2. W celu zminimalizowania możliwości kradzieży lub niewłaściwego użycia towarów niebezpiecznych, w tym TWR, pracownicy posterunków technicznych i pracownicy przewoźnika w zakresie swoich obowiązków zobowiązani są do zachowania wzmożonej czujności podczas jazd manewrowych, przejazdu lub postoju pociągu z tymi towarami niebezpiecznymi.
3. Dla zapewnienia obiegu informacji i prowadzenia obserwacji pociągów z towarami niebezpiecznymi, w tym TWR, należy zapewnić przekazywanie informacji pomiędzy przewoźnikiem i zarządcą infrastruktury kolejowej JSK Sp. z o.o.
4. Procedury postępowania z przesyłkami TWR, z uwzględnieniem warunków miejscowych zawarte są w „Planach zapewnienia bezpieczeństwa”, sporządzonych zgodnie z postanowieniami działu 1.10 RID/Załącznik 2 do SMGS.

5. Obserwacja wagonów z towarami niebezpiecznymi, w tym z TWR, polega na wzrokowej ocenie rejonu stacji, w której znajduje się wagon (wagony) przez personel posterunku ruchu i pracowników przewoźnika, ze zwróceniem szczególnej uwagi, czy nie występują niepokojące zjawiska. Wszelkie zauważone nieprawidłowości w tym zakresie należy niezwłocznie zgłosić dyspozytorowi JSK Sp. z o.o.
6. Dla wjazdu, wyjazdu, przejazdu i postoju pociągu z towarem niebezpiecznym, w tym TWR, należy wybrać tor wyznaczony w regulaminie technicznym posterunku ruchu.
7. W celu zminimalizowania czasu postoju wagonów z TWR należy stosować zasadę włączania ich do pociągów najwcześniej odjeżdżających ze stacji w danej relacji.
8. Przekazywanie informacji i obserwacja pociągu z przesyłką TWR:
 - 1) na podstawie zgłoszenia maszynisty pojazdu trakcyjnego prowadzącego pociąg z towarami TWR o gotowości do wyjazdu, dyspozytor przekazuje informację o realizowanym przewozie do dyżurnego ruchu stacji początkowej na infrastrukturze zarządcy;
 - 2) maszynista pojazdu trakcyjnego przekazuje informację o realizowanym przewozie towaru niebezpiecznego wysokiego ryzyka TWR do dyżurnego ruchu, dyżurny ruchu przekazuje informację dyspozytorowi, dyspozytor powiadamia pracowników posterunków ruchu na całej drodze przebiegu;
 - 3) dyżurni ruchu oraz pracownicy posterunków ruchu na bieżąco śledzą przesyłkę z TWR, a fakt bieżącego powiadomienia dyspozytora o jej stanie odnotowują w Dzienniku rozmów telefonicznych;
 - 4) w ramach zapowiadania pociągów dyżurni ruchu na trasie przejazdu przekazują sobie informacje, podając po numerze pociągu słowa: „z towarami wysokiego ryzyka (TWR)”, powyższa informacja winna być odnotowana w rubryce „uwagi” dziennika ruchu zapisem o treści: „z TWR”;
 - 5) o znajdowaniu się w składzie pociągu przesyłki TWR dyżurni ruchu informują również pracowników podległych posterunków ruchu oraz dróżników przejazdowych.
9. W przypadku stwierdzenia rozbieżności pomiędzy oznakowaniem przesyłki wskazującym na znajdowanie się w składzie pociągu towaru niebezpiecznego, w tym TWR, a jej zgłoszeniem:
 - 1) dyżurny ruchu po zauważeniu, że w składzie pociągu znajduje się towar niebezpieczny lub TWR o czym nie został poinformowany, zaistniałą sytuację wstępnie wyjaśnia z maszynistą i zgłasza do dyspozytora;
 - 2) dyspozytor wyjaśnia wątpliwość z pracownikiem przewoźnika lub dyżurnym ruchu stacji nadania przesyłki;
 - 3) otrzymane informacje i dalsze dyspozycje dyspozytor przekazuje do dyżurnego ruchu, który zgłosił nieprawidłowość, dokonując stosownego odpisu w dzienniku dyspozytora, a dyżurny ruchu w dzienniku telefonicznym.

§ 16.

Przewóz próżnych, nieoczyszczonych jednostek transportowych po towarach niebezpiecznych

1. Przewóz próżnych nieoczyszczonych jednostek transportowych po towarach niebezpiecznych powinien być realizowany na takich samych warunkach, jak w stanie ładownym, tzn. powinny być:
 - 1) zamknięte i szczelne;
 - 2) oznakowane nalepkami ostrzegawczymi i znakami ostrzegawczymi tego samego wzoru, jak dla ostatnio przewożonego towaru;
 - 3) oznaczone tablicą pomarańczową z numerem zagrożenia i numerem UN ostatnio przewożonego towaru;
 - 4) oznaczone numerem UN ostatnio przewożonego towaru (dotyczy tylko opakowań).
2. Przewóz próżnych oczyszczonych jednostek transportowych po towarach niebezpiecznych nie podlega przepisom RID/Załącznik 2 do SMGS.
3. Przed przekazaniem do przewozu próżnych oczyszczonych jednostek transportowych po towarach niebezpiecznych, nadawca zobowiązany jest do usunięcia lub zasłonięcia tablic pomarańczowych, nalepek i znaków ostrzegawczych na tych jednostkach.

§ 17.

Czynności kontrolne i sprawdzające

1. Uczestnicy przewozu towarów niebezpiecznych powinni, stosownie do zakresu swoich obowiązków, bezzwłocznie udostępnić upoważnionym przedstawicielom właściwych władz informacje potrzebne do przeprowadzenia kontroli.
2. JSK Sp. z o.o. ma prawo dokonywania przez swoich pracowników, w zakresie określonym w Regulaminie przydzielania tras pociągów, czynności sprawdzających, dotyczących pociągów, pojazdów kolejowych oraz pracowników przewoźnika, w celu zapewnienia bezpiecznego i zgodnego z przepisami przewozu towarów niebezpiecznych.
3. Z przeprowadzonych czynności sprawdzających sporządza notatkę w dwóch egzemplarzach, z których jeden egzemplarz przekazuje zainteresowanej jednostce organizacyjnej.
4. Kontrole i sprawdzenia powinny być przeprowadzone bez narażenia osób, majątku i środowiska, a także bez zakłócania ruchu kolejowego.

Rozdział 4

Postępowanie w przypadku awarii lub zdarzenia

§ 18.

Alarmowanie i powiadamianie o zdarzeniu

1. Pracownik kolejowy, który zauważył, że może dojść do zdarzenia stwarzającego zagrożenie dla bezpieczeństwa ruchu kolejowego, dla życia i zdrowia ludzi lub dla środowiska, powinien zastosować wszelkie dostępne środki, aby zapobiec temu zdarzeniu lub ograniczyć jego skutki.
2. W razie zaistnienia zdarzenia z przesyłką zawierającą towar niebezpieczny, każdy pracownik, o którym mowa w ust. 1, powinien w miarę potrzeby i w miarę własnych możliwości:
 - 1) zaalarmować osoby znajdujące się w strefie zagrożenia;
 - 2) udzielić niezbędnej pomocy osobom poszkodowanym;
 - 3) zabezpieczyć miejsce zdarzenia;
 - 4) niezwłocznie powiadomić o wypadku dyżurnego ruchu najbliższego posterunku ruchu oraz właściwe służby ratownicze.
3. Przewoźnik zobowiązany jest powiadomić odbiorcę (nadawcę) o przeszkodzie w przewozie przesyłki z towarem niebezpiecznym.
4. Dyżurny ruchu po otrzymaniu informacji o zdarzeniu z przesyłką zawierającą towar niebezpieczny alarmuje służby ratownicze, w razie konieczności wstrzymuje ruch w rejonie zdarzenia oraz powiadamia dyspozytora.
5. Dyspozytor, na podstawie uzyskanych informacji, powinien powiadomić kierownictwo spółki, dyspozyturę przewoźnika kolejowego, osoby powołane do udziału w pracach komisji kolejowej, doradcę ds. przewozu towarów niebezpiecznych transportem kolejowym oraz inne służby jeśli tak stanowią przepisy wewnętrzne JSK Sp. z o.o.
6. Podczas alarmowania i powiadamiania należy przekazywać jak najwięcej informacji dotyczących zdarzenia, między innymi należy podać:
 - 1) miejsce zdarzenia (rejon stacji, kilometraż szlaku, nr toru, umiejscowienie wagonu w składzie pociągu);
 - 2) objawy i rozmiary zdarzenia z towarem niebezpiecznym (wyciek, ulatnianie się lub wysypywanie substancji chemicznych, pożar lub wybuch, wyciek kropelkowy lub strumieniowy);
 - 3) rodzaj towaru niebezpiecznego na podstawie oznakowania wagonu (na podstawie napisów, nalepek i znaków ostrzegawczych oraz numerów na tablicy pomarańczowej);
 - 4) czy są osoby poszkodowane i czy występuje poważne zagrożenie życia ludzi lub środowiska;
 - 5) rodzaj wagonu, itp.

7. W przypadku zaistnienia zdarzenia podczas jazdy pociągu, maszynista w porozumieniu z właściwym dyżurnym ruchu, powinien zatrzymać pociąg w najbliższym miejscu nadającym się do przeprowadzenia działań ratowniczych. Dyżurny ruchu, na podstawie uzyskanych informacji, zobowiązany jest powiadomić sąsiednie posterunki zapowiadawcze o zamknięciu szlaku w obydwu kierunkach (na wszystkich torach).
8. W razie stwierdzenia zagrożenia dla życia lub zdrowia, drużyna trakcyjna powinna bezzwłocznie unieruchomić lokomotywę i zabezpieczyć pociąg, a następnie oddalić się ze strefy zagrożenia, w kierunku przeciwnym lub bocznym do rozprzestrzeniającej się strefy zagrożenia i o ile jest to możliwe z dokumentami przewozowymi i innymi dokumentami związanymi z tym przewozem.

§ 19.

Badanie okoliczności i przyczyn zdarzenia

1. Postępowanie w sprawach zdarzeń z przesyłkami zawierającymi towary niebezpieczne prowadzi komisja kolejowa powołana i pracująca według zasad określonych w JSK-R3 „Instrukcja o postępowaniu w sprawach poważnych wypadków, wypadków i incydentów na liniach kolejowych”.
2. W pracach ww. komisji udział biorą doradcy ds. bezpieczeństwa przewozu kolejną towarów niebezpiecznych zarządcy infrastruktury – JSK Sp. z o.o. oraz przewoźnika, nadawcy lub właściciela wagonu.

§ 20.

Kryteria sporządzania raportu ze zdarzenia

1. W przypadku, gdy zdarzenie z przesyłką zawierającą towar niebezpieczny spowodowało jego uwolnienie lub jeśli wystąpiło ryzyko nieuchronnej straty ładunku, uszkodzenia ciała, taboru lub środowiska lub jeśli nastąpiła interwencja władz, doradca właściwego terenowo zakładu linii kolejowych sporządza „Raport o zdarzeniu zaistniałym podczas przewozu towarów niebezpiecznych”.

Szczegółowe kryteria tych zdarzeń określa punkt 1.8.5.3 przepisów RID/Załącznik 2 SMGS.

2. Wzór Raportu o zdarzeniach zaistniałych podczas przewozu towarów niebezpiecznych określono w punkcie 1.8.5.4 przepisów RID/Załącznik 2 SMGS.
3. „Raport o zdarzeniach zaistniałych podczas przewozu towarów niebezpiecznych” należy sporządzić i przekazać w terminie 14 dni od dnia wystąpienia zdarzenia Prezesowi Urzędu Transportu Kolejowego.

Rozdział 5

Szkolenie i obowiązki doradcy

§ 21.

Szkolenie w zakresie przewozu towarów niebezpiecznych

1. Osoby, których obowiązki dotyczą przewozu towarów niebezpiecznych, powinny być przeszkolone przez doradcę w zakresie wymagań związanych z takim przewozem, odpowiednio do ich odpowiedzialności i obowiązków. Osoby zatrudnione powinny być przeszkolone przed przejęciem obowiązków. Jeżeli osoby zatrudnione nie mają jeszcze wymaganego szkolenia, to powinny pełnić obowiązki tylko pod bezpośrednim nadzorem osoby przeszkolonej. Szkolenie powinno obejmować także przedstawione w rozdziale 1.10 RID/Załącznik 2 do SMGS przepisy stosowane dla zapewnienia bezpieczeństwa przewozu towarów niebezpiecznych.
2. Pracownicy JSK Sp. z o.o. podlegający szkoleniom z zakresu przewozu towarów niebezpiecznych zgodnie z przepisami RID/Załącznik 2 do SMGS, należą do 3 grupy zawodowej: pracownicy służby ruchu i prowadzący rozrząd, pracownicy kierownictwa zarządcy infrastruktury (dyspozytorzy, dyżurni ruchu, nastawniczowie, zwrotniczowie lub pracownicy o podobnej funkcji).
3. Uczestnik szkolenia powinien zostać zapoznany z:
 - 1) treścią właściwych przepisów i instrukcji;
 - 2) klasyfikacją towarów niebezpiecznych i zagrożeniami wynikającymi z poszczególnych klas;
 - 3) znakowaniem przesyłek z towarami niebezpiecznymi;
 - 4) postępowaniem w sytuacjach krytycznych w przypadku wystąpienia nieprawidłowości;
 - 5) ryzykami i zagrożeniami stwarzanymi przez towary niebezpieczne, odpowiednio do stopnia możliwości utraty zdrowia lub narażenia, spowodowanych zdarzeniem przy przewozie towarów niebezpiecznych;
 - 6) treścią wewnętrznych planów awaryjnych dla stacji rozrządowych;
 - 7) treścią zawartą w planach zapewnienia bezpieczeństwa przy przewozie towarów niebezpiecznych wysokiego ryzyka (TWR);
 - 8) procedurami informowania i przeciwdziałania zagrożeniom.
4. Podstawą do przeprowadzenia szkolenia jest program szkolenia opracowany przez właściwą komórkę organizacyjną Spółki. W JSK Sp. z o.o. obowiązuje system Pouczeń okresowych zawarty w „Instrukcji o przygotowaniu i doskonaleniu zawodowym, egzaminach i pouczeniach pracowników JSK – JSK-A5”.
5. Dokumentacja szkolenia powinna być przechowywana i udostępniana na żądanie pracownika lub władzy właściwej oraz przechowywana przez czas określony przez władzę właściwą.

6. Szkolenie okresowe (pouczenia okresowe), uwzględniające zmiany w przepisach dotyczących przewozu towarów niebezpiecznych, dla pracowników o których mowa w ust. 2 winien przeprowadzać doradca lub osoba posiadająca wiedzę i wykształcenie niezbędne do zapewnienia prawidłowego przebiegu szkolenia.

§ 22.

Doradca do spraw bezpieczeństwa przewozu towarów niebezpiecznych

1. W celu zapewnienia prawidłowego nadzoru w zakresie bezpieczeństwa przewozu koleją towarów niebezpiecznych, w oparciu o ustawę o przewozie towarów niebezpiecznych oraz RID/Załącznik 2 SMGS, w JSK Sp. z o.o. został wyznaczony doradca do spraw bezpieczeństwa przewozu koleją towarów niebezpiecznych.
2. Doradcą może być osoba posiadająca aktualne uprawnienia wydane przez władzę właściwą.
3. Doradca jest uprawniony do:
 - 1) wstępu na teren oraz dostępu do obiektów i urzędzeń związanych z procesem przewozu, załadunku, pakowania, napełniania, rozładunku lub przeładunku znajdujących się na terenie JSK Sp. z o.o.;
 - 2) kontroli czynności i procedur zapewniających bezpieczny przewóz koleją towarów niebezpiecznych;
 - 3) wglądu do prowadzonej przez JSK Sp. z o.o. dokumentacji związanej z bezpieczeństwem przewozu koleją towarów niebezpiecznych.
4. Zakres zadań i obowiązków doradcy obejmuje w szczególności:
 - 1) nadzór nad przestrzeganiem przepisów regulujących przewóz towarów niebezpiecznych;
 - 2) nadzór nad przestrzeganiem procedur służących zachowaniu zgodności z przepisami dotyczącymi identyfikacji przewożonych towarów niebezpiecznych;
 - 3) nadzór nad przestrzeganiem procedur służących sprawdzeniu wyposażenia używanego do transportu, załadunku i rozładunku towarów niebezpiecznych;
 - 4) nadzór nad prawidłowością szkolenia pracowników przedsiębiorstwa włącznie ze zmianami do przepisów oraz postępowania z dokumentacją szkoleniową;
 - 5) wprowadzanie prawidłowych procedur ratowniczych w zakresie wypadków i wydarzeń, które mogą zagrażać bezpieczeństwu podczas przewozu, załadunku lub rozładunku towarów niebezpiecznych;
 - 6) udział w prowadzonych dochodzeniach oraz, o ile jest to wymagane sporządzanie raportów na temat poważnych wypadków, awarii lub poważnych naruszeń przepisów podczas przewozu, załadunku lub rozładunku towarów niebezpiecznych;
 - 7) wprowadzanie odpowiednich środków w celu przeciwdziałania powtarzaniu się wypadków, awarii lub poważnych naruszeń przepisów;
 - 8) przeprowadzanie kontroli - czy pracownicy związani z przewozem, załadunkiem lub rozładunkiem towarów niebezpiecznych zapoznali się ze szczegółowymi procedurami postępowania i instrukcjami;

- 9) wprowadzanie procedur kontrolnych służących sprawdzeniu - czy środek transportu zaopatrzony jest w wymagane dokumenty i sprzęt awaryjny oraz czy takie dokumenty i sprzęt odpowiadają przepisom;
- 10) opracowanie, utrzymanie w stanie aktualnym i wprowadzanie planów zapewnienia bezpieczeństwa zgodnie z 1.10.3.2. RID/Zał. 2 do SMGS.
- 11) sporządzanie dla Zarządu Spółki i Prezesa Urzędu Transportu Kolejowego rocznego sprawozdania z działalności w zakresie przewozu towarów niebezpiecznych.

Zmiany i uzupełnienia

Nr porz.	Zmiana wyniku z zarządzenia wydanego przez JSK sp. z o.o.			Zmiana (uzupełnienie) obowiązuje od dnia	Czytelny podpis pracownika wnoszącego zmiany (uzup.)
	Rok	Numer	Pozycja		
1	2	3	4	5	6

śledzenia przesyłek TWR

[illegible]

*) – według RID po nazwie towaru wpisać nr klasy i punktu, a według załącznika nr 2 do SMGS Nr tablicy i pozycji.

WZORY NALEPEK OSTRZEGAWCZYCH

I OZNACZEŃ DODATKOWYCH

Zagrożenie klasy 1

Materiały wybuchowe i przedmioty z materiałami wybuchowymi

(Nr 1)
Podklasy 1.1, 1.2 i 1.3

(Nr 1.4)
Podklasa 1.4

(Nr 1.5)
Podklasa 1.5

(Nr 1.6)
Podklasa 1.6

* * Nr podklasy - brak numeru, jeśli właściwość wybuchowa przedstawia zagrożenie dodatkowe

* Grupa zgodności - brak grupy zgodności, jeśli właściwość wybuchowa przedstawia zagrożenie dodatkowe

Zagrożenie klasy 2

Gazy

Gazy palne

(Nr 2.1)

Gazy niepalne, nietrujące

(Nr 2.2)

Gazy trujące

(Nr 2.3)

Zagrożenie klasy 3
Materiały zapalne ciekłe

(Nr 3)

Zagrożenie klasy 4.1

Materiały zapalne stałe, materiały samoreaktywne, materiały polimeryzujące i materiały wybuchowe odczulone stałe

(Nr 4.1)

Zagrożenie klasy 4.2

Materiały podatne na samozapalenie

(Nr 4.2)

Zagrożenie klasy 4.3

Materiały wydzielające w zetknięciu z wodą gazy palne

(Nr 4.3)

Zagrożenie klasy 5.1

Materiały utleniające

(Nr 5.1)

Zagrożenie klasy 5.2

Nadtlenki organiczne

(Nr 5.2)

Zagrożenie klasy 6.1
Materiały trujące

(Nr 6.1)

Zagrożenie klasy 6.2
Materiały zakaźne

(Nr 6.2)

Zagrożenie klasy 7
Materiały promieniotwórcze

(Nr 7A)
kategoria I-BIAŁA

(Nr 7B)
kategoria II-ŻÓŁTA

(Nr 7C)
kategoria III-ŻÓŁTA

(Nr 7D)
Materiały promieniotwórcze
(tylko duża nalepka)

(Nr 7E)
Materiały rozszczepialne klasy 7

Zagrożenie klasy 8
Materiały żrące

(Nr 8)

Zagrożenie klasy 9
**Różne materiały i przedmioty
niebezpieczne**

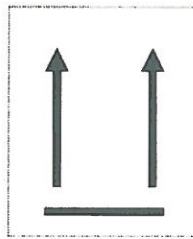
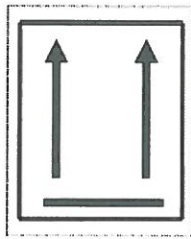
(Nr 9)

(Nr 9A)

Strzałki kierunkowe

wskazujące prawidłowy kierunek przesyłki

Materiały podgrzane

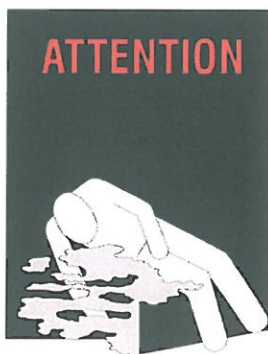
znak dla materiałów przewożonych
w stanie podgrzanym

Znak dla materiałów zagrażających środowisku

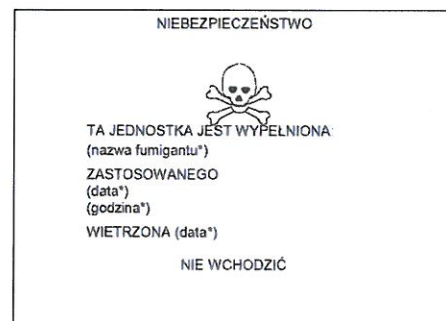

Znak dla materiałów używanych do chłodzenia lub klimatyzowania

*

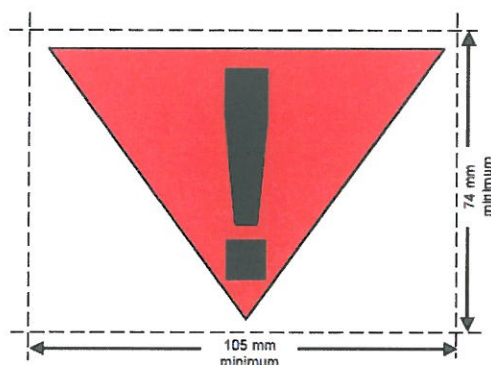
Znak ostrzegawczy fumigacji

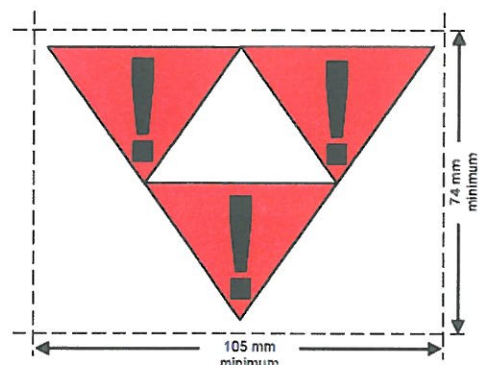
Znaki dotyczące manewrowania

Ostrożnie przetaczać

Zakaz odrzutu i staczania

(Nr 13)

(Nr 15)